

Kári á Rógvi
løgtingsmaður og formaður Sjálvstýrisflokksins

Løgmaður lagdur á ís

Seinastu vikurnar er nógv hent í føroyskum stjórn-málum. Løgtingið er vorðið veruliga umboðandi og tekur stóður ið avspeгла fólksins fatan. Vit hava staðið í stað á mongum økjum, tí alt ov nógvir ókonstruktivir minniluturar hava havt sýt-ingarrætt og hava noktað fyri uppskotum uttan at vísa aðrar loysnir. Kendasta ímyndin av hesum hevur verið lógin ið bannar 8% øli, men loyvir 13% víni og krevur, at farið verður yvir um hav við vatni. Hetta forboðið hevði nakrar halt fáar stuðlar á tingi, sum altíð megnaðu at leggja veto, líkamikið hvør samgongan var. Nú ongin stjórn situr, bar til hjá tinginum at taka somu

støðu sum fólkið. Men nógv størri týdn-ing hava so mong onnur øki. Lestrarpláss, kommunu-bygnaður, realkredittur og onnur alternativ figging bæði fyri sethús og vinnu, sam-felagsbúskaparlíga burðar-dygg fiskivinna, umskipan av skatti frá inntøku til dálking og tilfeingi, eins og aðrar avbjóðingar, tær krevja allar loysnir, har vit somuleiðis seta til viks ókonstruktivar minni-lutar uttan egnar loysnir. Men tí vit hava staðið í stað so leingi, so krevjast rættiliga nógvir samtyktir, ov nógvir til at nøkur 17-mannasamgonga megnar tær. Meirilutarnir eru ‘uppá kross.’ Sjálvur samtykti eg til dømis at menna rætt-arskipanina saman við einum

meiriluta, men at kanna fátækramarkið saman við einum øðrum, og at skriva før-oyingar í manntal við einum triðja. Tí er best at vit eisini fáa minnilutastjórn eftir valið, so teir ymsu meirilutarnir fáa virka í senn. Men lat meg líka rætta hatta síðsta. Vit mugu fáa minnilutastjórn í Føroyum; í lötuni hava vit onga stjórn! Ongin tekur stig til samráðingar, ongin spælir út, ongin heldur saman um heildina. Tí meðan alt hetta hendir er lögmaður í Grønlandi. Hann hevur hitt Hillary, fer helst at boðað frá, at hann hevur boðið henni til Føroya. Við bløðini har burturi sigur hann, at føroyingar óttast at golfstreymurin skal

venda. Fólki mugu spyrja: hava vit nakran stjórnarleiðara í Føroyum ella bert ein regent ella forseta, sum flýtur omaná, meðan vit onnur mugu stýra skútuni við áralagnum, tí stýrisvølurin er sleptur? Hygg at málinum um grannskoðararnar. Málið er bert toppurin av ísfjallinum av tí rotinskapi, sum Fólka-flokkurin hevur staðið fyri við landsstýrismonnum, sum ‘leva’ vinningsbýti til sínar partaeigarar. Rætta manna-gongd var, at lögmaður setti í verk størri kanning av hesum mynstrinum – um-framt at reisa ákæru móti landsstýrismonnunum og at suspendera og kanna aðal-stjórnarnar í júst tí ítøkiliga málinum. Men lögmaður

noktaði at brúka heimildir sínar – lögmaður tveitti við ósannfórandi grundgeving málið í tingið, har manna-gongdirnar eru truplari, men kortini hava vit baksast við hesum málum, uttan at tann ið hevur heimildirnar einsamallur hevur rætt hond frá síðu. Tá ið eitt blað (sum bert við greiðari tilvísing sýnir liberalu sambandshugsjón sína) ferð eftir ferð skrivar: “Gott lögmaður” um okkara svar uppá Mr. Chance, er talan um enn eitt non-paper ið rósar sitandi non-stjórn. Sjálvstýrisflokkurin bjóðaði rest-BC sama sleip sum vit buðu CHE í síni tíð. Áheitan okkara á lögmann sæst á heimasíðu okkara. Vit vildu hava samtykt nøktandi

lestrarpláss eftir 5 árum, vildu hava staðfest skylduna at spara upp til eftirløn, vildu seta rættarskipanarnevnd, leggja saman aðalfráðini frá 9 til 5-7, vildu seta politiskt óheftan landsstýrismann at greiða makrelmálið og loksins hava lögmann at brúka heim-ildir sínar at taka neyðug stig í grannskoðanarmálinum. Lögmaður hevur ikki gingið okkum á møti í nøkrum av hesum og hevur ikki boðið okkum til aðrar samráðingar enn tær ónøktandi makrel-samráðingarna. Lögmaður hevur lagt seg sjálvan og landsins stjórn á ís.

Elin N. W. Tausen
skrivari
Vegna nevndina í Føroya Pedagogfelag

Er politiskur áhugi fyri trivnaðinum á dagstovnaøkinum?

Trivnaðarkanningin, “Starvs-fólk á dagstovnum”, sum Granskingardepilin fyri Sam-felagsmenning gjørdi fyri Føroya Pedagogfelag í 2010, vísir, at 61 % av starvsfólkum á dagstovnaøkinum halda, at arbeiði teirra í minni mun ella als ikki verður virðismett av politisku myndugleikunum. So kann man undrast yvir, hví so er. Men í veruleikanum er tað ikki nakað undarligt í hesum, tí politiski áhugin fyri hesum øki, kann sigast at vera = 0! Dagstovnaøkið er eitt stórt umráði við eini 1100 starvsfólkum, bæði peda-gogum og hjálparfólkum. Eini 5200 børn eru í aldurs-bólkinum 0 til 7 ár, sum dagstovnaøkið fevnir um. Raðfestingin á hesum stóra øki sæst aftur við at

tað bara starvast ein fulltrúi við at umsita hetta økið, og hesin sami fulltrúi starvast á skúladeildini. Nú er fulltrúin sett niður í hálva tíð. Eftir at forkvinnan í Fø-roya Pedagogfelag hevur skrivað eitt opið bræv til Landsstýriskvinnuna í mentamálum, er Landsstýr-iskvinnan komin fram við nøkrum ætlanum fyri økið, og tað er at fegnast um. Men samstundis viðgongur Landsstýriskvinnan tað, sum starvsfólk á økinum væl vita, nemliga, at dagstovnaøkið er eitt niðurprioriterað øki vegna vantandi orku og øðrum raðfestingum í MMR. Dagstovnaøkið er eitt øki, sum kommunurnar hava yvirtikið, og sum tær umsita figgjarlíga, og tað sær út til, at tær als ongar politiskar

visjónir hava hesum við-víkjandi – annað, enn at spara pening. Kommunurnar síggja dagstovnaøkið sum eina tænaðu veiting til foreldur, heldur enn at síggja tað sum eitt mennandi og avbjóðandi tilboð til teir 0 til 7 ára gomlu borgararnar. Fokus er á at hava góðar og flottar bygningar, men tá ið tað kemur til sjálvt innihaldið, so eru umstøðurnar hjá børn-um og starvsfólkum ikki høgt raðfestar! Týðningur av einum dagstovni tykiskt vera, at børnini bara skulu hava eitt stað at vera ansað, meðan foreldrini eru til arbeiðis, so at skattakrónurnar koma í kassan! Dagstovnalógin skal tryggja øllum børnum eitt gott námsfrøðiligt tilboð, sum tekur stóði í einum góðum barnalívi.

Tað kann vera, at Lands-stýriskvinnan hevur ætlanir á dagstovnaøkinum. Men tíanverri uppliva vit ferð eftir ferð, at aftursvarið frá kommunum er, at “tað eru vit sum gjalda, so tað eru vit, ið skulu valda!” MMR kemur við námsfrøðiligum stevnumiðum, kommunurnar mótmæla! MMR ynskir at dagföra dagstovnalógina, kommunurnar seta forðingar, so tað tekur eitt ár at manna arbeiðsbólkin. Og soleiðis gongur arbeiðið á økinum. Landsstýriskvinnan hevur ætlanir um at seta eitt náms-frøðingaráð, men fara komm-unurnar at fylgja tilmælum frá hesum ráð?

Hvar eru landspolitikarar í hesum? Hugsu teir als ikki um hetta týðandi økið, nú, tað verður figgjarlíga umsitið av kommununum? Eg sakni politiskar visjónir! Eitt dømi er, at økið “børn við serligum tørvi” er lagt út til kommunurnar at um-sita. Her verður ikki tikið hædd fyri tørvinum hjá ein-staka barninum, men fyri, hvussu nógv stendur játtað á figgjarætlanini hjá komm-ununi til børn við serligum tørvi. Í onkrari figgjarlíga trongdari kommunu hava tey eingi børn við serligum tørvi - ella hvør er veruleikin? Og spurningurin um normering á dagstovnaøkinum verður praktiseraður sum best ber til! Politikarar eiga at tryggja børnunum, at rættindi teirra verða virð, m.a. við at tryggja rættar og góðar normeringar í øllum dagstovnum. Eisini er tað skylda politikkarans, at tryggja, at børnini fáa

dygdargóð námsfrøðiligt tilboð, sum virða ásetingarnar í ST barnarættindasáttmálanum. Mikukvöldið, 18. mai kl. 19, skipar Føroya Pedagogfelag fyri fundi fyri limum og al-menninginum á Hotell Klaks-vík, har Karin Jóhanna L. Knudsen, samfелagsfrøðingur á Granskingardeplinum fyri Samfелagsmenning, fer at leggja fram áðurnevndu trivn-aðarkanning av starvsfólki á dagstovnaøkinum. Vit fara hervið at bjóða bæði lands-og kommunal politikarum at koma á fundin og fáa innlit í viðurskiptini á dagstovna-økinum. Vit vóna, at áhugin er stórur hjá politikarum at mæta, soleiðis at upplivingin hjá pedagogunum sambært kanningini ikki verður tann sama framyvir.